

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 17 kwietnia 2019 roku Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. postanowił nie zaliczyć K. B. (1) do stopnia niepełnosprawności wskazując, że ze względu na stan zdrowia nie wymaga ona okresowej ani stałej opieki a jej schorzenia nie utrudniają podjęcia zatrudnienia i poruszania się w środowisku, zainteresowana może zaspokajać podstawowe potrzeby życiowe bez pomocy innych osób (k. 45 akt rentowych).

Na skutek wniesionego przez K. B. (1) odwołania (k. 47 akt rentowych) w dniu 13 czerwca 2019 roku Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że o ile wnioskodawczyni ma naruszoną sprawność organizmu, o tyle skutki tego naruszenia nie powodują istotnych ograniczeń w możliwości funkcjonowania i pełnienia ról społecznych, na poziomie typowym dla osoby z pełną sprawnością. W ocenie organu wnioskodawczyni funkcjonuje stosownie do wieku i płci, czynników społecznych i kulturowych; może samodzielnie zaspokajać podstawowe potrzeby życiowe i uczestniczyć w życiu społecznym oraz wykonywać pracę stosownie do psychofizycznych możliwości (k. 60 akt rentowych).

W odwołaniu od powyższego orzeczenia skierowanym do Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, sprecyzowanym na rozprawie w dniu 05.03.2020 r. (k.28) powódka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i stwierdzenie u niej lekkiego stopnia niepełnosprawności. Wskazała, że leczenie ani rehabilitacja nie przywróci jej wzroku; podała, że nie może pracować w wyuczonym zawodzie krawcowej, gdyż wymagane jest do tego widzenie obuoczne (k. 4). W piśmie z dnia 26.10.2019 r. wyjaśniła, że nie widzi na jedno oko, a w drugim widzenie się pogarsza (k.15).

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wniósł o jego oddalenie wskazując, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek do zaliczenia jej do stopnia niepełnosprawności (k. 5).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. (1) urodziła się w dniu (...) Ma wykształcenie zawodowe w zawodzie krawcowej. Obecnie nie pracuje, pozostaje na rencie. Opiekuje się wnukiem, dla którego stanowi rodzinę zastępczą. Jest osobą zdolną do samodzielnego poruszania się, komunikowania i samodzielnej egzystencji. Nie wymaga stałej pomocy w pełnieniu ról społecznych.

W oku prawym K. B. (1) stwierdzono zez i wysoką degeneracyjną krótkowzroczność, zaburzenia w obrębie siatkówki oraz początki zaćmy. K. B. (1) a od lat nie widzi na prawe oko, ma jedynie poczucie światła. Wadę wzroku w oku prawym ma od urodzenia. Od 8 roku życia postępowało pogarszanie się ostrości wzroku. Przez lata K. B. (1) przystosowała się do jednoocności. Jej oko lewe pod względem anatomicznym i funkcjonalnym jest zdrowe. Ostrość wzroku w tym oku wynosi do dali 1,0 bez korekcji, zaś do bliży D-0,5 w korekcji + 2,0 D.

K. B. (1) nie jest niepełnosprawna z przyczyn wzrokowych.

Dowód:

- akta rentowe ubezpieczonej w tym dokumentacja medyczna,
- opinia biegłej z zakresu okulistyki – k. 17 i 36.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2020.426 z późn. zm.) oraz rozporządzenie

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U.2018.2027 z późn. zm.).

Art. 4 ust. 1-4 wyżej wymienionej ustawy stanowi, iż:

- do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

- do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;

- do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Określone przez ustawę zasady ustalania stopnia niepełnosprawności precyzuje rozporządzenie z dnia z dnia 15 lipca 2003 r., zgodnie z którym:

- (§ 29) standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

1) niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;

2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;

3) konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przy czym, przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 i 3.

- (§ 30) standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 3 powyżej, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;

1) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w pkt 3 powyżej.

- (§ 31) standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego stopnia niepełnosprawności określają kryteria naruszonej sprawności organizmu powodujące:

3) istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną;

3) ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu.

Przy czym, możliwość kompensacji ograniczeń oznacza wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy zastosowaniu powyższych zasad, zdaniem Sądu należało przyjąć, że zaskarżona decyzja Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności była prawidłowa.

Z przeprowadzonych przez przedstawicieli zarówno Powiatowego, jak i Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wywiadów wynika, że odwołująca się, mimo występujących u niej schorzeń, pozostaje zdolna do pełnienia ról społecznych oraz samodzielnej egzystencji. Przede wszystkim jest w stanie samodzielnie się poruszać i komunikować, o czym świadczy chociażby jej zachowanie na rozprawie (samodzielne stawianictwo w Sądzie, składane oświadczenia) oraz treść składanych pism procesowych. Może również podejmować zatrudnienie na otwartym rynku pracy, albowiem ustalone schorzenie nie dyskwalifikuje jej jako pracownika. Ogranicza jedynie możliwości zatrudnienia. Odwołująca się z pewnością nie wymaga czasowej ani częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych.

Diagnozę tę potwierdziła biegła sądowa D. P., lekarz specjalista z zakresu okulistyki. W opinii z dnia 23 października 2019 r. podtrzymanej i uzupełnionej w dniu 3 kwietnia 2020 r. (k. 17 i 36) - po wykonaniu badania wnioskodawczyni i analizie akt sprawy, w tym dokumentacji medycznej - biegła stwierdziła w sposób jednoznaczny, że K. B. (2) nie jest niepełnosprawna z przyczyn zdrowotnych. Biegła wskazała, że o stopniu niepełnosprawności wzrokowej decyduje funkcja lepszego oka. Dla lekkiego stopnia niepełnosprawności ostrość wzroku lepszego oka powinna wynosić maksymalnie 0,3 lub mniej. Tymczasem w przypadku wnioskodawczyni wynosi ona 1,0, czyli w istotny sposób przekracza wymaganą wartość.

Biegła wskazała, że wynik badania przeprowadzonego w Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jest niewiarygodny w zakresie testu oka lewego wykazującego koncentryczne zwężenie pola widzenia do 30°. Brak jest bowiem jakichkolwiek uchwytnych zmian w obrębie tarczy nerwu wzrokowego lewego oka czy siatkówki lewego oka. Zawężenie pola widzenia jest stanem, który musi mieć jakąś przyczynę; tymczasem w wywiadzie oraz bezpośrednim badaniu jej brak. Stąd też zdaniem biegłej brak wiarygodnego powodu klinicznego dla koncentrycznego zawężenia pola widzenia.

Ubezpieczona zakwestionowała te wnioski opinii biegłej. Zarzutów co do rzekomo błędnej oceny przez biegłą stanu zdrowia skarżącej Sąd nie podzielił z uwagi na brak argumentów merytorycznych w stosunku do opinii. Zdaniem Sądu, opinia biegłej charakteryzuje się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania odwołującego i rozpoznania jego dolegliwości. Wnioski opinii zostały wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz w oparciu o gruntowną analizę dokumentacji medycznej, w tym przedłożonej przez wnioskodawcę. Stąd też, sporządzona ekspertyza zasługuje, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajną dla czynienia na jej podstawie ustaleń faktycznych.

Zgodnie z § 32 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę

zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez choroby narządu wzroku, w tym wrodzone lub nabyte wady narządu wzroku powodujące ograniczenie jego sprawności, prowadzące do obniżenia ostrości wzroku w oku lepszym do 0,3 według Snellena po wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi lub ograniczenie pola widzenia do przestrzeni zawartej w granicach 30 stopni.

Tego typu obniżenia jakości widzenia w oku lepszym odwołującej się brak. Dlatego też, Sąd uznał zaskarżone orzeczenie za prawidłowe i zgodne ze stanem obowiązującym w dacie jego wydania, nie znajdując podstaw do jego zmiany zgodnie z wolą odwołującej się.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)